20-02-2025-Dai-01_DH_PAN_01_04_2016-1.qxp 02/19/2025 11:10 PM Page 1

छत्रपती शिवाजी राजेंमुळेच हिंदू संस्कृती वाचली » पान ३ वर

आपलं, आपल्यासाठी, सर्वांसाठी

www.dainikherald.com

दैनिक हेराल्ड

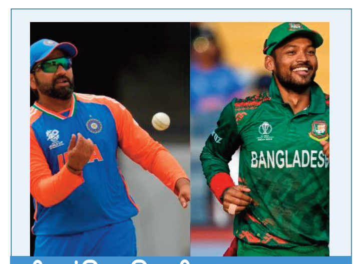

टीम इंडिया विजयी शुभारंभासाठी सज्ज » पान ४ वर

वेर्णा, गुरुवार, २० फेब्रुवारी २०२५ | पाने ४ | ₹ ४ | REG. NO. G2/RNP/GOA/101/2021-23 | Volume 13, Issue 168 | Verna, | facebook.com/dainikherald | Thursday 20 February 2025 | Pages 4 | ₹ 4

निवडक

सिद्धरामय्या यांना क्लीन चिट

बंगळुरू, दि. १९ : कर्नाटकचे मुख्यमंत्री सिद्धरामय्या यांना म्हैसूर शहरी विकास प्राधिकरण जमीन घोटाळा प्रकरणात लोकायुक्तांकडून क्लीन चिट मिळाली आहे. सिद्धरामय्या आणि त्यांची पत्नी पार्वती यांच्यासह चार आरोपींविरुद्ध कोणतेही ठोस पुरावे सापडले नसल्याचे लोकायुक्त पोलिसांनी सांगितले.तपास अधिकाऱ्यांनी तक्रारदार स्नेहमयी कृष्णा यांना सांगितले की, पुराव्याअभावी दोघांवरील आरोप सिद्ध होऊ शकले नाहीत. या प्रकरणी अंतिम अहवाल उच्च न्यायालयात सादर करण्यात आला आहे. सिद्धरामय्या आणि त्यांच्या पत्नीव्यतिरिक्त, त्यांचे मेहुणे मल्लिकार्जुन स्वामी आणि जमीन मालक देवराजू हे देखील आरोपी आहेत. ७ फेब्रुवारी रोजी, उच्च न्यायालयाने सिद्धरामय्या यांना दिलासा देत मुडा प्रकरण सीबीआयकडे हस्तांतरित करण्यास नकार दिला होता. आरटीआय कार्यकर्त्या स्नेहमयी कृष्णा यांच्या याचिकेवर उच्च न्यायालयाने निकाल दिला होता. मुडा कंपनीवर अनेक लोकांना कमी किमतीत मालमत्ता दिल्याचा आरोप आहे. यामध्ये सिद्धरामय्या यांच्या पत्नी पार्वती यांना म्हैसूरच्या पॉश भागात दिलेल्या १४ जागांचा समावेश आहे.

ज्ञानेश कुमारांनी पदभार स्वीकारला

नवी दिल्ली, दि. १९: ज्ञानेश कुमार यांनी बुधवारी २६ वे मुख्य निवडणूक आयुक्त म्हणून पदभार स्वीकारला. तसेच डॉ. विवेक जोशी यांनी निवडणूक आयुक्त म्हणून पदभार स्वीकारला. पदभार स्वीकारल्यानंतर ज्ञानेश कुमार म्हणाले की, वयाची १८ वर्षे पूर्ण केलेल्या भारतातील प्रत्येक नागरिकाने मतदार बनले पाहिजे आणि नेहमी मतदान केले पाहिजे. भारताची राज्यघटना, निवडणूक कायदे, नियम आणि त्यामध्ये जारी केलेल्या सूचनांनुसार भारत निवडणूक आयोग मतदारांच्या पाठीशी होता, आहे आणि नेहमीच राहील, असे ते म्हणाले. ज्ञानेश कुमार यांनी १७ फेब्रुवारी २०२५ रोजीच्या केंद्रीय कायदा आणि न्याय मंत्रालयाच्या राजपत्र अधिसूचनेनुसार भारताचे २६ वे मुख्य निवडणूक आयुक्त म्हणून पदभार स्वीकारला आहे, असे केंद्रीय निवडणूक आयोगाने म्हटले आहे. दरम्यान, १७ फेब्रुवारी रोजी रात्री उशिरा राष्ट्रपती द्रोपदी मुर्मू यांनी कुमार यांची मुख्य निवडणूक आयुक्त म्हणून आणि डॉ. विवेक जोशी यांच्या निवडणूक आयुक्त म्हणून निवडीला मंजुरी दिली होती.

पंतप्रधानांवर हल्ला; १० वर्षांची शिक्षा

टोकियो, दि. १९ : जपानचे माजी पंतप्रधान फुमियो किशिदा यांच्यावर हल्ला करणाऱ्या व्यक्तीला १० वर्षांच्या तुरुंगवासाची शिक्षा सुनावण्यात आली आहे. बुधवारी वाकायामा जिल्हा न्यायालयाने ही शिक्षा जाहीर केली. हल्लेखोर रयुजी किमुरा (२५) याला पाच आरोपांसाठी दोषी ठरवण्यात आले आहे. १५ एप्रिल २०२३ रोजी वाकायामा शहरात एका निवडणूक रॅलीदरम्यान त्याने किशिदांवर स्मोक बॉम्ब फेकला. या हल्ल्यात किशिदा बचावले, परंतु इतर दोघे जखमी झाले. किमुराला पोलिसांनी घटनास्थळी अटक केली. त्याच्या बॅगेतून एक चाकूही जप्त करण्यात आला. फेब्रुवारीच्या सुरुवातीला झालेल्या खटल्यादरम्यान, किमुराने हत्येच्या प्रयत्नाचा आरोप नाकारला. त्याने दावा केला की किशिदा यांना मारण्याचा त्याचा हेतू नव्हता.

हवामान

कमाल : २८ किमान : २३

आर्द्रता : ७४

बाजार भाव

सोने : ₹ ८७,७८० (१० ग्रॅम)

चांदी : ₹ १,००१०० (१ किलो)

शेअर मार्केट

सेन्सेक्स : ८२,३६५ .७७↑ (२३१.१६)

निफ्टी : २५,२३५.९० ↑ (८३.९५)

तीव्र पाणीटंचाईने पर्वरीवासीय हैराण

टीम दैनिक हेराल्ड :

पर्वरी, दि. १९ : गोवा सरकारची हर घर जल योजना पर्वरी आणि सुकूर येथे पूर्णपणे बंद पडली आहे कारण या भागातील रहिवासी पाण्याच्या टंचाईने त्रस्त आहेत. पाईपद्वारे पाण्याची त्यांची गरज पूर्ण होत नाही कारण रहिवाशांनी हे कटू वास्तव स्वीकारले आहे की त्यांचे नळ आटलेलेच राहतील.गेल्या काही महिन्यांपासून, रहिवाशांना पाण्याचा अंतिम स्त्रोत असलेल्या विहिरींवर अवलंबून राहावे लागत आहे आणि त्यांना त्यांचे कष्टाचे पैसे टँकर भाड्याने घेण्यासाठी खर्च करावे लागत आहेत.

ज्येष्ठ पत्रकार आणि पर्वरीचे रहिवासी सिगमंड डिसोझा म्हणाले की , योग्य पाणीपुरवठा व्यवस्था नाही.पर्वरीमध्ये, वेगवेगळ्या भागात वेगवेगळ्या समस्या आहेत. काही लोकांना कमी पाणी मिळत आहे, तर आमच्यासारख्यांना नाही. गेल्या दोन महिन्यांपासून आमचा परिसर पूर्णपणे कोरडा आहे. तथापि, झोपडपट्टीवासीयांना, जे व्होट बँक आहेत, त्यांना पाणी मिळत आहे आणि आमच्यासारख्या प्रामाणिक करदात्यांना नाही. मला यामागील तर्क समजत नाहीये

आम्हाला टँकरने पाणी खरेदी करावे लागत आहे. ७,हजार लीटर क्षमतेच्या टँकरची किंमत सुमारे १ हजार रुपये आहे. त्यामुळे हे पाणी आठवडाभर पुरते, जे पुरेसे नाही. आठ दिवसांनंतर आम्हाला टँकर भाड्याने घ्यावा लागतो. याचा अर्थ आम्हाला दरमहा सुमारे ४,हजार रुपये खर्च करावे लागतात. माझी मुख्य चिंता अशी आहे की टँकरचे पाणी प्रक्रिया केलेले आहे की नाही याची आम्हाला कल्पना नाही. जर साथीचा रोग झाला तर काय होईल हे आम्हाला माहीत नाही. असे ते म्हणाले.सिगमंड म्हणाले की, तक्रारी करूनही, अधिकारी फक्त सबबी देत आहेत आणि लोकांच्या समस्यांवर उपाय शोधण्यात अपयशी ठरले आहेत हे खूप निराशाजनक आहे.

धनंजय बोरकर, दुसरे रहिवासी म्हणाले, नळाच्या पाण्याचा पुरवठा खूपच खराब आहे आणि पाणी फक्त टपकते. हे सुमारे सहा महिन्यांपासून सुरू आहे. रस्त्याच्या कामानंतर आणि परिसरात भूमिगत केबल टाकल्यामुळे हे सुरू झाले. अनेक ठिकाणी, कंत्राटदार मातीकाम करणाऱ्या यंत्रांचा वापर करून काम करत असल्याने पाण्याच्या पाईप्स खराब झाल्या आहेत.

सपना गार्डन्समधील रहिवासी फरीदा विशाल बांदेकर म्हणाल्या, आमच्या भागात पाणीपुरवठा खूपच वाईट आहे. आमची गृहनिर्माण संस्था केवळ टँकरच्या पाण्यावर अवलंबून आहे. जवळजवळ एक महिना झाला आहे की आम्हाला नळाचे पाणी मिळालेले नाही. सोसायटीमध्ये १७५ फ्लॅट आणि ३३ दुकाने आहेत आणि टँकरची संख्या पाच ते १० पर्यंत आहे.

परिसरातील आणखी एक स्थानिक सिसिल पिंटो म्हणाले, आम्ही अनेक वर्षांपासून विहिरीचे पाणी वापरत आहोत कारण पाणीपुरवठा अनियमित आणि अविश्वसनीय आहे. आमच्या दैनंदिन वापरासाठी आणि इतर गरजा पूर्ण करण्यासाठी आम्ही विहिरीच्या पाण्यावर अवलंबून आहोत.

सुकूर येथील जॉन वाझ म्हणाले, पाणीपुरवठा अनियमित आणि पर्यायी दिवशी होतो. युरिको मस्कारेन्हास म्हणाले, खरं सांगायचं तर, या आठवड्यातच आम्हाला पाणी मिळू लागले. गेल्या २० दिवसांपासून पाणी नव्हते. पण आश्चर्याची गोष्ट म्हणजे काही ठिकाणी पाणी वाया जाते. अजूनही असे बरेच लोक आहेत जे अजूनही त्रास सहन करत आहेत आणि त्यांना नियमितपणे पाणी मिळत नाही. सार्वजनिक बांधकाम विभागाच्या सूत्रांनी काही भागात पाणीटंचाईचे कारण रस्ते आणि भूमिगत केबलिंगच्या कामांमुळे असल्याचे सांगितले, ज्यामुळे पाण्याच्या पाईपलाईनचे नुकसान होत आहे.

बेकायदेशीर वाळू उत्खनन रोखण्यात सरकार अपयशी

टीम दैनिक हेराल्ड

पणजी, दि. १९ : राज्यात बेकायदेशीर वाळू उत्खनन थांबवण्याच्या न्यायालयाच्या आदेशाचे पालन करण्यात अपयशी ठरल्याबद्दल गोवा नद्या वाळू संरक्षक नेटवर्कने त्यांचे सचिव क्लॉड अल्वारिस यांच्यामार्फत राज्य सरकारविरुद्ध अवमान याचिका दाखल केली आहे. याचिका दाखल करण्याची ही दुसरी वेळ आहे . जानेवारी २०२१ मध्ये दाखल केलेली पहिली अवमान याचिका गेल्या वर्षी एप्रिलमध्ये गोवा येथील मुंबई उच्च न्यायालयाने निकाली काढली होती, जेव्हा न्यायालयाने राज्यभरातील बेकायदेशीर वाळू उत्खनन थांबवण्यासाठी सरकारी अधिकाऱ्यांनी केलेल्या उपाययोजनांबद्दल समाधानी असल्याचे म्हटले होते.डिसेंबर २०१९ मध्ये, उच्च न्यायालयाने एका जनहित याचिकेवर (पीआयएल) सुनावणी करताना राज्य सरकारला त्यांच्या पोलिस यंत्रणेद्वारे तसेच वाहतूक विभागाद्वारे या भागात नियमितपणे गस्त घालण्याचे आणि वाळू वाहून नेणाऱ्या वाहतूक वाहनांची तपासणी करण्याचे निर्देश दिले होते जेणेकरून ते वैध परवानग्या आणि अधिकृततेद्वारे समर्थीत आहे की नाही हे पडताळता येईल.

न्यायालयाने पोलिसांना असे निर्देश दिले होते की जर वाहतूकदार वाळू किंवा रेती उत्खनन कोणत्या स्त्रोतातून केले

उच्च न्यायालयात याचिका दाखल

जात आहे हे दर्शवू शकले नाहीत तर त्यांच्यावर आयपीसी तसेच एमएमडीआर कायद्याच्या संबंधित कलमांखाली खटला चालवावा आणि वाहतुकीसाठी आवश्यक परवानग्या सादर कराव्यात. मंगळवारी, याचिकाकर्त्याने बेकायदेशीर वाळू उत्खनन सुरू असल्याचे दर्शविणारे फोटो सादर केले. त्यांनी न्यायालयाच्या निदर्शनास आणून दिले की सोमवारीही जुवा, विर्डी येथे काही बेकायदेशीर वाळू उत्खनन करण्यात आले होते, जिथे वाळूचे साठे होते. त्यांनी वाळू उत्खनन होत असलेल्या ठिकाणांची माहिती देखील दिली.

तथापि, अतिरिक्त सरकारी वकील दीप शिरोडकर यांनी नद्यांचे निरीक्षण आणि गस्त घालण्याचे काम करणाऱ्या संबंधित अधिकाऱ्यांकडून या पैलूवर सूचना घेण्यासाठी वेळ मागितला. वेळोवेळी केलेल्या कारवाईचे तसेच बेकायदेशीर वाळू उत्खनन रोखण्यासाठी केल्या जाणाऱ्या देखरेखीचे तपशील दर्शविणारे प्रतिज्ञापत्र दाखल करण्यासाठी त्यांनी दोन आठवड्यांचा वेळ मागितला. त्यांनी पुढे असे सादर केले की न्यायालयाच्या आदेशांचे पालन केले जात आहे. प्रकरण आता ४ मार्च रोजी पुढील सुनावणीसाठी ठेवण्यात आले आहे.

काँग्रेस ब्लॉक बैठकीत अंतर्गत मतभेद चव्हाट्यावर

टीम दैनिक हेराल्ड

पणजी, दि. १९ : अखिल भारतीय काँग्रेस समितीच्या गोवा डेस्कच्या प्रभारी सचिव अंजली निंबाळकर यांच्या उपस्थितीत झालेल्या ब्लॉक काँग्रेस समित्यांच्या काही बैठकींमध्ये पक्षातील अंतर्गत मतभेद चव्हाट्यावर आले. साखळी ब्लॉक काँग्रेस समितीच्या बैठकीत अनेक सदस्यांनी गोवा प्रदेश काँग्रेस समितीचे (जीपीसीसी) अध्यक्ष अमित पाटकर यांना हटवण्याची मागणी केली. विशेष म्हणजे, या बैठकीस ना पाटकर हजर होते, ना विरोधी पक्षनेते युरी आलेमाव. आश्चर्याची बाब म्हणजे, आलेमाव स्वतःच्या मतदारसंघातील बैठकीला देखील अनुपस्थित होते.

साखळी नगरसेवक प्रवीण ब्लेगन, खेमलो सावंत आणि लक्ष्मीकांत परब यांनी तक्रार केली की, जीपीसीसी पदाधिकारी त्यांच्या मतदारसंघात फिरकतच नाहीत. आम्ही साखळीत कधीही प्रदेशाध्यक्ष किंवा विरोधी पक्षनेत्यांना पाहिलेले नाही. मग पक्षसंघटना कशी मजबूत होणार? असा सवाल त्यांनी उपस्थित केला. तसेच, तातडीने पाटकर यांना प्रदेशाध्यक्षपदावरून हटवण्याची मागणी केली.

एका ब्लॉक समिती सदस्याने थेट विचारले, जीपीसीसी अध्यक्ष साखळीत का येत नाहीत ? एआयसीसीने निंबाळकर यांच्या तीन दिवसांच्या राज्य दौऱ्याला मान्यता दिल्यानंतर मुरगाव , दाबोळी, सांतआंद्रे, पर्ये , वाळपई, साखळी, वेळ्ळी, कुंकळ्ळी आणि नावेली येथे ब्लॉक समित्यांच्या बैठकींचे आयोजन करण्यात आले होते. मात्र, नियोजित वेळेपेक्षा दोन तास उशिरा पोहोचल्याने सांतआंद्रे ब्लॉक काँग्रेस समितीची बैठक रद्द करावी लागली. नावेली येथेही परिस्थिती अशीच होती, जिथे पक्ष पदाधिकाऱ्यांनी गावातून माघार घेतली. पाटकर आणि आलेमाव यांच्यासह, संबंधित मतदारसंघांसाठी नियुक्त निरीक्षकही अनुपस्थित राहिले. मात्र, दाबोळी ब्लॉक काँग्रेस समितीच्या बैठकीला दक्षिण गोव्याचे खासदार विरियेतो फर्नांडिस यांनी हजेरी लावली. वेळ्ळी ब्लॉक काँग्रेस समितीने आगामी निवडणुकीसाठी कोणत्याही पक्षाशी आघाडी करण्यास स्पष्ट विरोध दर्शवला. काँग्रेसने आगामी विधानसभा निवडणुका स्वबळावर लढवल्या पाहिजेत,अशी ठाम भूमिका समितीच्या सदस्यांनी घेतली. या घडामोडींवरून स्पष्ट होते की, गोवा काँग्रेसमध्ये अंतर्गत संघर्ष वाढत आहे. या मतभेदांचा परिणाम डिसेंबरमध्ये होणाऱ्या जिल्हा पंचायत निवडणुकीत काँग्रेसच्या कामगिरीवर होण्याची शक्यता आहे.

उत्तराखंडमध्ये बाहेरील लोकांना जमीन खरेदीला बंदी

राज्याची ओळख टिकवून ठेवण्यासाठी ऐतिहासिक कायदा मंजूर

नवी दिल्ली, दि. १९ : उत्तराखंड सरकारने राज्यातील रहिवाशांच्या अनेक मागण्यांनंतर राज्याच्या संसाधनांचे संरक्षण करण्यासाठी जमीन कायदा मंजूर केला आहे, अशी घोषणा मुख्यमंत्री पुष्कर सिंह धामी यांनी आज केली.राज्याची मूळ ओळख टिकवून ठेवण्याचा प्रयत्न करणाऱ्या या कायद्याला डोंगराळ राज्याच्या मंत्रिमंडळाने बुधवारी मान्यता दिली. या नव्या कायद्यानुसार राज्याबाहेरील लोकांना उत्तराखंडमधील शेती आणि बागायती जमीन खरेदी करण्यावर बंदी आणली गेली आहे.

हिमालयाच्या दक्षिणेकडील उतारावर असलेल्या पर्यावरणीयदृष्ट्या महत्त्वाच्या असलेल्या या राज्यासाठी नवीन जमीन कायदा महत्त्वपूर्ण आहे. राज्याच्या उत्तरेकडील भागात जगातील काही सर्वोच्च शिखरे आहेत. राज्यातील लोकांच्या दीर्घकालीन मागणीचा आणि त्यांच्या भावनांचा पूर्णपणे आदर करून, आज मंत्रिमंडळाने कठोर जमीन कायदा मंजूर केला आहे, असे आज मंत्रिमंडळ बैठकीनंतर 'एक्स' मधील पोस्टमध्ये उत्तराखंडचे मुख्यमंत्री पुष्कर सिंग धामी म्हणाले.हे ऐतिहासिक पाऊल राज्याच्या संसाधनांचे, सांस्कृतिक वारशाचे आणि नागरिकांच्या हक्कांचे संरक्षण करेल, तसेच राज्याची मूळ ओळख टिकवून ठेवण्यात महत्त्वाची भूमिका बजावेल, असेही धामी म्हणाले.नवीन जमीन कायद्याच्या बारकाव्यांवर आणि महत्त्वाच्या तपशीलांवर अद्याप सार्वजनिक व्यासपीठांवर चर्चा झालेली नसली तरी, नवीन कायद्यामुळे डोंगराळ राज्याबाहेरील लोकांना उत्तराखंडमधील १३ पैकी ११ जिल्ह्यांमध्ये शेती आणि बागायती जमीन खरेदी करण्याची परवानगी मिळणार नाही. उत्तराखंड मध्ये भाजपचे एकहाती सरकार आहे.

अधिकाऱ्यांनी सांगितले की, उत्तराखंडमधील लोक बऱ्याच काळापासून राज्यात जमीन खरेदी करणाऱ्या व्यक्तींवर मर्यादा घालण्याची मागणी करत आहेत.गेल्या वर्षी सप्टेंबरमध्ये मुख्यमंत्र्यांनी राज्यात कडक जमीन कायदा आणण्याची योजना पहिल्यांदा व्यक्त केली होती, त्या दरम्यान पत्रकार परिषदेत त्यांनी सांगितले की जमीन खरेदी नियमांचे मोठ्या प्रमाणात उल्लंघन झाल्याच्या आरोपांची चौकशी सुरू आहे.

आमचे सरकार लोकांच्या हिताचे रक्षण करण्यासाठी पूर्णपणे वचनबद्ध आहे आणि आम्ही त्यांचा विश्वास कधीही तुटू देणार नाही. या निर्णयावरून हे स्पष्ट होते की आम्ही आमच्या राज्याचे आणि संस्कृतीचे रक्षण करण्यासाठी सर्वतोपरी प्रयत्न करू. निश्चितच, हा कायदा राज्याचे मूळ स्वरूप राखण्यासाठी देखील उपयुक्त ठरेल, असे मुख्यमंत्री म्हणाले. स्वायत्त संस्था उत्तराखंड जैवविविधता मंडळ म्हणते की दोन प्रदेश आणि १३ जिल्ह्यांमध्ये विभागलेल्या या राज्यात वैविध्यपूर्ण आणि मनोरंजक फुलांची आणि प्राण्यांची रचना आहे. राज्याची प्रमुख संपत्ती म्हणजे त्याची समृद्ध जैवविविधता असलेली जंगले, असे मंडळाचे म्हणणे आहे.

रेखा गुप्ता दिल्लीच्या नव्या मुख्यमंत्री

आज शपथविधी : उपमुख्यमंत्रीपदी प्रवेश वर्मा

नवी दिल्ली, दि. १९ : नुकत्याच पार पडलेल्या दिल्ली विधानसभा निवडणुकीत भारतीय जनता पार्टीने दमदार विजय मिळवत ७० पैकी ४८ जागा जिंकल्या. त्यानंतर अखेर ११ दिवसांनी दिल्ली मुख्यमंत्री पदासाठी विधिमंडळ पक्षाच्या बैठकीत रेखा गुप्ता यांच्या नावावर शिक्कामोर्तब झाले आहे. तर उपमुख्यमंत्री म्हणून प्रवेश वर्मा यांच्या नावाची घोषणा झाली आहे. १९९८ मध्ये सुषमा स्वराज या भाजपच्या दिल्लीतील शेवटच्या मुख्यमंत्री होत्या. त्यानंतर पुन्हा एकदा पक्षाने महिला नेत्यावर विश्वास दाखवत शालीमार बाग येथून विजयी झालेल्या रेखा गुप्ता यांच्या गळ्यात मुख्यमंत्रीपदाची माळ पडली आहे. तर प्रवेश वर्मा उपमुख्यमंत्री म्हणून उद्या गुरुवारी शपथ घेणार आहेत.

भारतीय जनता पक्षाकडून रविशंकर प्रसाद आणि ओम प्रकाश धनखड यांनी निरीक्षक म्हणून काम केले. त्यांनी भाजपच्या ४८ आमदारांसोबत वैयक्तिक बातचीत केली. त्यानंतर रेखा गुप्ता यांच्या नावावर एकमत झाले आणि त्यांच्या नावाची घोषणा करण्यात आली आहे. विजेंद्र गुप्ता हे विधानसभा अध्यक्ष असणार आहेत.

दिल्ली मध्ये भारतीय जनता पक्षाला स्पष्ट बहुमत मिळाल्यानंतर पक्षाने मुख्यमंत्री निवडीसाठी ११ दिवस उशिर केला. दिल्लीची सध्या देशभरात २० राज्यांमध्ये सत्ता आहे. त्यामधील रेखा गुप्ता या एकमवे महिला मुख्यमंत्री आहेत.

हरियाणातील जिंद जिल्ह्यात जन्मलेल्या रेखा गुप्ता ५० वर्षांच्या आहेत. रेखा गुप्ता यांचे कुटुंब १९७६ मध्ये दिल्लीला स्थलांतरित झाले होते. त्यानंतर त्यांचे शिक्षण आणि राजकीय कारकिर्द दिल्लीतच घडली. रेखा गुप्ता यांनी एलएलबीचे शिक्षण घेतले असून, त्या व्यवसायाने वकील देखील आहेत.

वादग्रस्त दुहेरी रेल्वे ट्रॅकिंग प्रकल्प रद्द करण्याची शास्त्रज्ञांची मागणी

कार्स्टन मिरांडा / टीम दैनिक हेराल्ड

मडगाव, दि. १९ : कॅसलरॉक (कर्नाटक) ते कुळे (गोवा) या वादग्रस्त दुहेरी रेल्वे ट्रॅकिंग प्रकल्पाला स्थगिती द्यावी, अशी मागणी देशातील नामवंत शास्त्रज्ञ आणि संशोधकांच्या गटाने केली आहे. त्यांनी पर्यावरण, वन आणि हवामान बदल मंत्रालयाच्या प्रादेशिक सक्षम समितीला (आरईसी) पत्र लिहून केंद्रीय सक्षम समितीच्या (सीईसी) शिफारशींचे पालन करण्याची विनंती केली आहे. शास्त्रज्ञांनी या प्रकल्पामुळे युनेस्को जागतिक वारसा स्थळ असलेल्या पश्चिम घाटाच्या संवेदनशील पर्यावरणीय प्रणालीला मोठा धोका निर्माण होत असल्याचे अधोरेखित केले आहे. हा प्रकल्प जैवविविधतेला हानी पोहोचवणारा आणि भारताच्या पर्यावरणीय वचनबद्धतेच्या विरोधात असल्याचे त्यांनी स्पष्ट केले.

शास्त्रज्ञांनी या प्रकल्पाविरोधात कडवट भूमिका घेतली आहे. हा प्रकल्प केवळ निसर्गासाठीच नव्हे, तर स्थानिक समुदायांवरही विपरीत परिणाम करणारा आहे. वाढते प्रदूषण, कोळसा वाहतुकीमुळे आरोग्याला होणारे धोके आणि पर्यटन व्यवसायावर होणारा परिणाम लक्षात घेता हा प्रकल्प त्वरित रद्द करावा, असे लँडस्केप संशोधक आणि पत्राच्या सहलेखक डॉ. अनुष्का रेगे यांनी सांगितले. लीड्स विद्यापीठातील संशोधक डॉ. सिनाड डी'सिल्वा म्हणाल्या की, गोव्यातील जनतेने या प्रकल्पाविरोधात उघडपणे असहमती व्यक्त केली आहे. तरीही सरकार त्याकडे दुर्लक्ष करत आहे. हा प्रकल्प केवळ पर्यावरणीय हानीच करत नाही, तर लोकांच्या भावनिक आणि सांस्कृतिक नातेसंबंधांवरही परिणाम करत आहे.

शास्त्रज्ञांच्या मते, हा प्रकल्प भगवान महावीर वन्यजीव अभयारण्य आणि मोले राष्ट्रीय उद्यानातील निसर्गसंपत्तीला अपरिवर्तनीय हानी पोहोचवू शकतो. हे जंगल अनेक दुर्मीळ आणि संकटग्रस्त प्रजातींसाठी महत्त्वाचे आश्रयस्थान आहे, ज्यामध्ये बंगाल वाघ, ढोले (भारतीय जंगली कुत्रा)
आणि भारतीय खवल्या मांजराचा समावेश आहे. दुहेरी रेल्वे ट्रॅकिंगमुळे मोठ्या प्रमाणावर जंगलतोड, अधिवासाचे विखंडन आणि रेल्वेच्या धडकेत वन्यजीवांच्या मृत्यूचे प्रमाण वाढण्याची भीती शास्त्रज्ञांनी
व्यक्त केली आहे.

या पत्रात ४ नोव्हेंबर २०२४ रोजी सर्वोच्च न्यायालयाच्या आदेशातील एका महत्त्वाच्या बदलाकडे लक्ष वेधले आहे. तिनाईघाट–वास्को रेल्वे दुहेरीकरण प्रकल्पाचा दर्जा काढून टाकण्यात आला' वरून ईडीएस वाढवण्यात आला' असा अचानक बदल करण्यात आल्याची बाब त्यांनी अधोरेखित केली आहे. त्याचप्रमाणे, राष्ट्रीय व्याघ्र संवर्धन प्राधिकरणाने या भागाला व्याघ्र प्रकल्पाचा दर्जा देण्याची शिफारस केली आहे, ज्याला मुंबई उच्च न्यायालयानेही मान्यता दिली होती. अशा परिस्थितीत या प्रकल्पाला परवानगी दिल्यास वाघ आणि इतर वन्यजीवांसाठी गंभीर धोका निर्माण होईल असे म्हटले आहे.

पश्चिम घाट हे जगातील आठ सर्वात उष्ण जैवविविधता हॉटस्पॉट्स'पैकी एक असून ते सुमारे ३२५ संकटग्रस्त प्रजातींचे आश्रयस्थान आहे. सीईसी च्या अहवालात या प्रकल्पामुळे भगवान महावीर अभयारण्यातील ११३.८५७ हेक्टर जंगल धोक्यात येईल, असा उल्लेख आहे. शास्त्रज्ञांनी स्पष्ट केले की, रेल्वे मार्गाच्या विस्तारामुळे जंगलांचे मोठ्या प्रमाणावर तुकडे पडतील, वनस्पतींना होणारे नैसर्गिक पुनरुत्पादन थांबेल, आणि वन्यजीव धडकेमुळे मृत्यू होण्याचे प्रमाण वाढेल. विशेषतः ग्रेट हॉर्नबिलसारख्या पक्ष्यांसाठी हा प्रकल्प घातक ठरेल, कारण हे पक्षी झाडांच्या ढोलींमध्ये घरटी करतात आणि जंगलाच्या पुनरुत्पादनात महत्त्वाची भूमिका बजावतात.

या प्रकल्पामुळे वाघांच्या संख्येवरही मोठा परिणाम होईल, असा शास्त्रज्ञांचा दावा आहे. प्रस्तावित रेल्वे मार्ग कर्नाटकातील काली व्याघ्र प्रकल्प आणि गोव्यातील वनक्षेत्रांमधून जातो, जेथे वाघांची नियमित वावर आहे. राष्ट्रीय व्याघ्र संवर्धन प्राधिकरणाच्या मते, हा भाग वाघांसाठी महत्त्वाचा जैविक मार्ग आहे आणि तो कर्नाटक–गोवा परिसरातील वाघांना जोडतो. अशा परिस्थितीत रेल्वे वाहतुकीच्या वाढीमुळे वाघ आणि त्यांच्या शिकारी प्राण्यांच्या मृत्यूचे प्रमाण लक्षणीयरीत्या वाढू शकते. शास्त्रज्ञांनी या प्रकल्पाच्या आर्थिक व्यवहार्यतेवरही प्रश्न उपस्थित केला आहे. सद्यस्थितीत या मार्गावर रेल्वेची तीव्र चढउतार (१:३७ चा ग्रेडियंट) असल्याने तो देशातील सर्वात अकार्यक्षम रेल्वे मार्गांपैकी एक आहे. दुहेरी ट्रॅकिंग केल्यानंतरही त्याची कार्यक्षमता फारशी सुधारणार नाही. (सीईसी)च्या अहवालानुसार, हा प्रकल्प सार्वजनिक वाहतुकीसाठी नसून प्रामुख्याने कोळसा वाहतुकीसाठी प्रस्तावित करण्यात आला आहे. मात्र, भारत सरकारने कोळसा आयात हळूहळू कमी करण्याचे धोरण स्वीकारले आहे. तसेच, गोव्यामध्ये नव्याने विकसित मोपा विमानतळ आणि सुधारित महामार्ग नेटवर्कमुळे वाहतुकीची गरज आधीच पूर्ण होत आहे. त्यामुळे दुहेरी रेल्वे ट्रॅकिंगची आवश्यकता नाही, असे या पत्रात नमूद करण्यात आले आहे.